

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/21/2025
Identifikačné číslo spisu:	1425205992
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1425205992.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci manžela V. S., narodeného X. X. XXXX, U. S. XXX, proti manželke H. Z. S., narodenej XX. E. XXXX, O., Š. XXX/XX, o rozvod manželstva, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69Pc/38/2025, o návrhu manžela na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Prejednanie veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69Pc/38/2025 p r i k á z u j e Okresnému súdu Trenčín.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu manžela na prikázanie veci Okresnému súdu Trenčín z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“). Navrhovateľ návrh na prikázanie odôvodnil svojim nepriaznivým zdravotným stavom. Uviedol, že od roku 2014 trpí ochorením Sclerosis multiplex, v súčasnosti je nechodiaci a odkázaný na celodennú starostlivosť svojej matky. Je na invalidnom vozíku a držiteľom preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Z dôvodu náročného prevozu na príslušný súd sa nemôže dostaviť na pojednávanie, čo preukazoval potvrdením lekára, že nie je vhodné, aby dlhodobo cestoval akýmkoľvek dopravným prostriedkom.

2. Manželka vo svojom vyjadrení uviedla, že nesúhlasí s konaním o rozvode na Okresnom súde Trenčín. Príslušný má byť podľa jej bydliska Mestský súd Bratislava II. K zdravotnému stavu manžela uvádza, že opakovane cestuje za zdravotnou starostlivosťou do Bratislavy a lieči sa aj na iných miestach Slovenska. Domnieva sa, že vzdialenosť do Bratislavy nepredstavuje pre neho objektívnu prekážku a môže dať aj súhlas, aby sa rozhodlo bez jeho osobnej prítomnosti na pojednávaní.

3. Konanie o rozvod manželstva je upravené zákonom č. 161/2015 Z. z. Civilným mimosporovým poriadkom (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých

účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP), neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

4. Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava II a Okresnému súdu Trenčín (§ 39 ods. 3 CSP) posúdil opodstatnenosť dôvodov návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že návrhu je možné vyhovieť.

5. Podľa § 39 ods. 2 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

6. Podľa čl. 6 ods. 1 základných princípov CSP, strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

7. Citovaný čl. 6 normatívne pokrýva tú časť procesnoprávných vzťahov, ktorá vzniká medzi dvoma sporovými stranami kontradiktórneho konania. Obsahom každého právneho vzťahu sú práva a povinnosti, ktoré vznikajú pri realizácii oprávnení jednotlivých subjektov tohto právneho vzťahu. Z tohto aspektu sa prejavuje princíp rovnosti sporových strán ako tzv. rovnosť zbraní, judikovaná aj Európskym súdom pre ľudské práva. Rovnosť zbraní sa prejavuje ako rovnaká miera možnosti uplatňovania prostriedkov procesného útoku, ale aj procesnej obrany v medziach stanovených Civilným sporovým poriadkom. Obsah princípu rovnosti sporových strán v civilnom sporovom konaní sa tak prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia. To, či sporová strana svoje procesné oprávnenia aj reálne využije a v akej kvalite, už netvorí obsah princípu rovnosti sporových strán. Procesná rovnosť sa sústreďuje výlučne na zabezpečenie akejsi pomyselnej rovnakej štartovacej čiary pre obidve sporové strany. (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 45.).

8. Podľa čl. 6 ods. 2 základných princípov CSP, súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia.

9. Z uvedeného čl. 6 ods. 2 CSP, vyplýva, že tento sa týka špecifických potrieb určitých kategórií subjektov, ktoré nespádajú pod pojmové vymedzenie slabšej sporovej strany, ktoré vyplýva zo znenia § 290 a nasl. CSP. Najvyšší súd považuje za vhodné v tomto smere poukázať na niektoré závery vyplývajúce z odbornej literatúry, podľa ktorých súd je v naznačenom zmysle povinný zohľadňovať určité špecifické potreby tých subjektov, ktorých zdravotný stav, prípadne sociálne postavenie odôvodňujú určitý špecifický procesný režim. Tento špecifický procesný režim však nemá nijakým spôsobom negovať princíp rovnosti sporových strán. Ide o normatívne vyjadrenie obvyčajnej ľudskej slušnosti, napríklad vo vzťahu k zdravotne postihnutým osobám. Táto slušnosť má spočívať v zohľadňovaní okolností, ktoré môžu mať vplyv na mieru náročnosti realizácie procesných oprávnení týchto špecifických subjektov. In concreto môže ísť o stanovenie času pojednávania, výnimky z povinností, ktorými sú sporové strany zaťažené pri vedení pojednávania a pod. (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 46.).

10. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie veci inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným ako príslušným

súdom. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov oboch strán sporu, pričom na pomery strany, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné strany sporu. Pri tom všetkom treba mať na zreteli výnimočnosť tohto inštitútu.

11. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa komplexné posúdenie predmetného konania a pomerov všetkých strán sporu.

12. V danom prípade obsah spisu dáva podklad pre záver o vážnych zdravotných problémoch navrhovateľa (manžela). Ten trpí od roku 2014 ochorením Sclerosis multiplex, je nechodiaci, odkázaný na celodennú zdravotnú starostlivosť svojej matky a z dôvodu rapídneho úbytku svalstva je na invalidnom vozíku. Podľa potvrdenia jeho ošetrojúceho lekára (č. l. 8) nie je vhodné, aby dlho cestoval akýmkoľvek dopravným prostriedkom.

13. Z práve uvedeného je nesporné, že navrhovateľ (prikázania aj konania vo veci samej) preukázal osobitosti súvisiace s jeho nepriaznivým zdravotným stavom. Tieto predstavujú tak závažné dôvody, ktoré sú podľa názoru najvyššieho súdu subsumovateľné pod čl. 6 ods. 2 CSP a sú dôvodom na uplatnenie výnimočného postupu spočívajúceho v prikázaní veci inému súdu tej istej inštancie z dôvodu vhodnosti, konkrétne Okresnému súdu Trenčín, ktorý je bydliskom navrhovateľa najbližší.

14. Najvyšší súd tiež poukazuje na čl. 13 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.), z ktorého vyplýva záväzok zmluvných strán Dohovoru zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím účinný prístup k spravodlivosti, ktorý sa do praxe premieta aj aplikáciou ustanovenia § 39 ods. 2 CSP tam, kde sú na to splnené podmienky spojené so zdravotným postihnutím, tak ako v tomto prípade.

15. Najvyšší súd po komplexnom vyhodnotení uvedených skutočností dospel k záveru, že na strane navrhovateľa (manžela) ide o mimoriadne dôvody, ktoré odôvodňujú prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Trenčín.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.